

Čís. 6299.

Přenesl-li zasílatel spediční příkaz na mezizasílatele, jest jeho povinností hájiti zájmy komitentovy i proti řádně zvolenému mezizasílateli, dbáti, by i on udělený mu příkaz řádně a včas splnil, v případě pak, že by tak neučinil, buď přímo požadovati od něho náhradu nebo postoupiti své nároky komitentovi. Důkazní břímě, že tyto povinnosti splnil a zachoval při tom bedlivost řádného obchodníka, tíží zasílatele.

(Rozh. ze dne 21. září 1926, Rv I 125/26.)

Žalovaný zasílatel měl k žalobcově příkazu dopravit koberce z Vídně do Prahy. Ježto koberec žalobce nedošel, domáhal se žalobce na žalovaném vydání koberce nebo zaplacení 18.000 Kč. Žalovaný namítl namě, že, vznikla-li škoda, vznikla zaviněním vídeňského mezizasílatele, za něhož však neručí, poněvadž se při jeho výběru ničím neprovinil. O b a n i ž š í s o u d y žalobu zamítly, N e j v y š š í s o u d zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc prvému soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Po právní stránce tvrdil žalobce v odvolacím spise, že se slušelo žalobě vyhověti již na základě toho, co první soud vzal za dokázáno, poněvadž se žalovaná firma nestarala o skutečné provedení příkazu odstoupeného firmě Zdenko D. a dopustila se tím hrubého opomenutí. Odvolací soud odmítl neprávem tyto její právní vývody jako nepřípustnou novotu. Novotami podle § 482 c. ř. s. jsou jenom nově přednesené skutkové okolnosti, nově nabízené důkazy a nově uplatněné nároky nebo námítky. Chtěl-li odvolací soud svým odůvodněním říci, že odmítnuté vývody žalobcovy vybočují z mezí skutkového a právního základu žaloby, nelze mu přisvědčiti. Žaloba uplatňuje dva nároky, hlavní na vydání koberce, eventuelní pro případ, že by žalovaná firma nemohla koberec vydati, na náhradu škody 18.000 Kč. Po zjištění, že koberec nebyl převzat a nemůže býti tedy vydán, stal se hlavní nárok bezpředmětným, a bylo rozhodnuto o nároku na náhradu škody. Proti tomuto nároku, zakládajícímu se na porušení spediční smlouvy, brání se žalovaná firma jenom tím, že vznikla-li škoda, vznikla zaviněním mezispeditéra firmy Zdenko D. ve Vídni, že však za tohoto neručí, poněvadž se při jeho výběru ničím neprovinila. Podle čl. 380 obch. zák. a § 1010 obč. zák. ručí sice žalovaná strana za firmu Zdenko D. jenom potud, pokud při jejím výběru zanedbala povinnost řádného obchodníka, ale žalovaná strana jest na omylu, domnívajíc se, že tato její obrana stačí ku zamítnutí žaloby. Ku provedení spedičního příkazu nestačí jeho přenesení na mezispeditéra, zasílatel jest povinen uložený mu úkol také skoncovati, dávati svému komitentovi potřebné zprávy, vyžádati si od něho potřebné příkazy a složiti mu počet ze všeho svého jednání (čl. 387, 361 obch. zák.). Jmenovitě jest jeho povinností hájiti zájmy komitentovy i proti

řádně zvolenému mezispeditérovi, dbáti, by i on udělený mu příkaz řádně a včas splnil, v případě pak, že by tak neučinil, buď přímo požadovati od něho náhradu neb postoupiti své nároky komitentovi. Podle čl. 380 obch. zák. jest povinností speditéra, by sám prokázal, že tyto povinnosti splnil a zachoval při tom bedlivost řádného obchodníka. To se může státi jenom tak, že speditér vyloží, jakým způsobem příkaz provedl, na soudu pak jest, by uvážil, zda jednal, jak mu bedlivost řádného obchodníka kázala. Kdyby se ukázalo, že se dopustil zavinění neb opomenutí, jest na speditérovi, by prokázal, že škoda není s ním v souvislosti. Správné právní posouzení rozepře vyžadovalo, by všechny tyto okolnosti byly předneseny a probrány, když pak strany z vlastního popudu tak neučinily, měl soud sám podle §§ 182 a 183 c. ř. s. pečovati o to, by přednes stran byl náležitě doplněn. Poněvadž se tak nestalo, nelze prozatím posouditi, zda žalovaná firma porušila povinnosti uložené jí spedičním příkazem. Nemá tedy sice pravdu dovolatel, tvrdě, že již zjištění prvního soudu stačila k důkazu hrubého zavinění žalující firmy a následkem toho i k jejímu odsouzení, ale také zamítnutí žaloby bylo předčasné, neboť žalovaná strana posud neprokázala, že zachovala bedlivost řádného obchodníka.

Čís. 6300.

Předpis Šu 92 nařízení ze dne 23. listopadu 1905, čís. 176 ř. zák. platí pro podniky, na něž se vztahuje, bezpodmínečně a nelze jeho platnost vyloučiti ani znaleckým nebo jiným posudkem. Předpisu tomu není vyhověno tím, že zaměstnavatel měl brýle skutečně ve svém závodě, nýbrž bylo na něm, postarati se o to, by dělníci jich skutečně použili.

(Rozh. ze dne 21. září 1926, Rv II 232/26.)

Žalobce, zaměstnaný u žalovaného zámečnického mistra, byl při práci těžce poraněn na oku odlétnuvším kouskem železa. Žalobní nárok na náhradu škody neuznal procesní soud své stolice důvodem po právu, o d v o l a c í soud napadený rozsudek potvrdil.

N e j v y š š í s o u d zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc prvému soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

V žalobě opíral žalobce nárok na náhradu škody z úrazu, který utrpěl dne 28. května 1924 jako učeň při práci v podniku žalovaného, o tvrzení, že žalovaný zavinil jeho úraz hrubým opomenutím, jelikož ve svém závodě neměl ochranných masek a brejlí, ač jest povinen je míti. Žalobce měl tu zřejmě na mysli předpis Šu 92 nařízení ze dne 23. listopadu 1905, čís. 176 ř. zák., jímž vydány byly na základě Šu 74 zákona ze dne 8. března 1885, č. 22 ř. zák., kterým byl změněn a doplněn živnostenský řád, všeobecné předpisy na ochranu a zdraví pomocných dělníků. Podle Šu 1 tohoto nařízení jest těchto předpisů naprosto (»unbedingt«) dbáti